

Y. İzzettin Barış Hoca ve Hacettepe Göğüs Kliniği

Toraks
Bülteni

A. Fuat KALYONCU

kalyon@ada.net.tr

Ben Hacettepe Göğüs Hastalıkları Kliniğine asistan olarak 1984 sonbaharında başladım, o zaman klinikte Doç. Dr. Mustafa Artvinli ve A. Altay Şahin hocalar ile uzmanlığımın son aylarında olan Dr. Sadık Ardıç bulunmaktaydı. Bölümün Hacettepe Tıp Fakültesinde İç Hastalıklarının bir Ünitesi olarak İzzettin Hoca tarafından 1969'da kurulmasından sonra;

-Mustafa Artvinli

-Mustafa Özesmi

-A. Altay Şahin

-Levent Erkan

-Temel Savaş

-Meltem Altınörs

-Bülent Kolaçan ve

-Ejder Koyuncu,

uzmanlıklarını almışlardı. Sadık ağabey dokuzuncu ve ben de onuncu asistan olarak kliniğe katılmıştım. İzzettin Hoca o sırada Suudi Arabistan'da bulunmaktaydı. Ben hakkında çok şey duyduğum ve tanışmayı merakla beklediğim hocam-

la ancak 1986'da karşılaşabildim. Hoca tekrar emekli olduğu Hacettepe'ye geri dönmüştü. Kısa bir tanışma/alışma dönemi sonrasında, Hocamla yıllar boyu süreceğim benim için sürekli bir eğitim diyebileceğim dönem başladı.

Hoca Arabistan'da bilgisayarlı tomografiyi (BT) kullanmış ve öğrenmişti. Bizim üniversitede o zaman BT yeni çalışıyordu ve ismi Bilgisayarlı Beyin Tomografisi yani BBT idi. BBT cihazı hocamın baskısı ve eğitimciliğiyle, kısa bir sürede akciğerin de BT'sini çekebilene bir duruma geldi. Hocam Arabistan'dan dönerken yanında perkütan akciğer biyopsisi yapmak üzere, Fransız iğneleri getirmişti. Bu iğneleri kullanarak, uzun süre BT altında ülkemizde ilk diyebileceğim akciğer biyopsileri yaptık, yayınladık. Hoca yanında İngilizce renkli ders slaytlarını getirmişti. O zaman kullanılan slaytlar genelde siyah-beyazdı, ve kendisinin renkli slaytlarını gıpta ile izliyorduk. Hoca tüm hasta notlarını ve reçetelerini daktilo ile yazıyordu, bu da enteresandı. Asistanlığa başlayınca babam da bana

Erka marka bir daktilo almıştı, yazılarımı evde kendi daktilomda yazıyordum. Henüz bilgisayar ve cep telefonu devrimi başlamamıştı. Derken klinikte ilk önce Mustafa Artvinli Hoca, Amstrad marka bir bilgisayar aldı. Sonra İzzettin Hoca hem kendine hem de kliniğimize ortak kullanım için bilgisayarlar ve bir de ultrasonografi cihazı aldı. O zaman üniversitede bu kabil cihazları alacak bir ödenek olmadığından, kliniğe alınan bu cihazları İş Bankasından bağış bularak almıştı. Zaten yine o dönemlerde, kliniğin ihtiyaç ve altyapı eksiklikleri de hep hocamızın çeşitli hastalarından bulunduğu bağışlarla yapıyordu. Bu arada hafta sonları ve bazen hafta içi dönemlerde kanserli köylere ve fabrikalara araştırma gezileri yapıyorduk. Bu araştırmaların genelde tüm masraflarını yine Hocamız karşıladı. Ama gittiğimiz yerlerde genellikle geceleri hesaplı misafirhanelerde kalırdık, yemekleri de genellikle köylüler veya hocamızın her yerde olan hastaları ve öğrencileri olan doktor meslektaşlarımız karşıladı. Çok çalıştığımız, belki çok yorulduğumuz ama çok zevkli dönemlerdi.

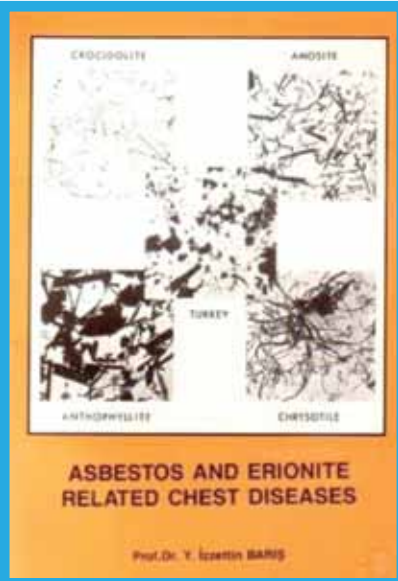
Hocamız herkesin eğitim için yurtdışına gitmesini isterdi. Oraya gi-

1993

1994

Onun üstünde yerli ve yabancı tıp dergisinin editörler kurulunda olan Dr.Barış'ın birisi İngilizce, diğerleri Türkçe yazılmış 30'u aşkın kitabı vardır. İngilizce olarak yayımlanan "Asbestos and Erionite related chest diseases (1987)" isimli kitabı, konusunda uluslar arası kaynak kitaplardandır.

Yıl 1993. İsveçten Prof.Dr.Gunnemar Stalenheim, Tuzköy Belediye Başkanı Emin bey, Hocamız, Arnautluktan rotasyona gelen Dr.Albana ve Fuat Kalıyıcı. Tuzköy' deyiz.

din ama oradan memlekete bir şey öğrenerek geri dönün, burasının bir eksikliğini tamamlayın, orada yere bile düşseniz yerden bir avuç toprak olarak kalkın derdi. Kliniğimiz üye-

lerinden ve bir çok farklı branştan meslektaşımızın yurtdışına eğitim için gitmesinde yardımcı olmuştur. Hocam benim de, yurtdışına gitme mi istemiş ve beni İsveç'e Alerji eğitimine göndermiştir. Hala Hocamın bana kurdurduğu bu klinikte, Hocamı yad ederek görevimi yapmaktayım. İsveç'ten döndüğümde uygun bir anda Hocam, odasındaki dolabı açtı, dolabın alt rafları içinden bir klasör çıkarıp bana verdi. Klasörde benim kendisine ve bölümdeki arkadaşlarıma iki yılda yazdığım tüm mektuplar vardı. Tüm yazışmalarımızı saklamıştı, ileride vaktin olduğunda bir kitap yazarsın belki dedi. Bu dosyayı bendeki mektuplar ve dokümanlarla birleştirerek, kitaplarımın arasına koydum. Yıllarca bu klasöre bakmaya vaktim olmadı. Ama demek her şeyin bir zamanı varmış, günün birinde bu klasörü tekrar aldım, okudum ve böylelikle 3 yıl önceki İsveç Anıları kitabımı yazmaya karar verdim. Tıbbi yazdığımız bir çok makalenin yanı sıra bu anılar kitabı da, bana Hocamın verdiği bir ödevdi.

Hocamızın öncülüğünde araştırmaların yanı sıra, bir çok kurs, toplantı, kongre düzenledik, halka yönelik toplantılar yaptık. Özellikle sigara mücadelesi ve çevresel-mesleksi akciğer hastalıkları eğitimini ön planda hedefleyen Türkiye Akciğer Hastalıkları Vakfı'nın kurulması ve faaliyetlerinde Hocamız motor rol üstlenmişti. Düzenlediğimiz bazı toplantılara, yurtdışından davet ettiği (hepsi dünya çapında bilim insanları) kişilerle tanışmak, bizler için büyük onurdu. O zaman Göğüs Hastalıkları alanında yapılan Türk Milli Tüberküloz ve Solunum Hastalıkları Kongreleri, bugünkü kongreler ile kıyaslandığında gayet mütevazı toplantılardı. Yabancı konukları davet etmek çok zordu, çünkü maddi güç pek yoktu. Bu kişileri Hacettepe'de üniversite ve başişlarla (ve yine Hocamın kendi desteğiyle) lokal toplantılara davet ederek, konuşurmak daha kolaydı sanki. Plevra Hastalıkları, Solunum Yetmezliği, Uyku Hastalıkları vb. kurslarını, zevkle çalışarak yaptığımızı hatırlıyorum. O zamanlar ör-

nek olarak İstanbul'da İstanbul Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Kliniği de böyle toplantılar yapıyordu. Ancak Hocamın aklında, aynı 'European Respiratory Society' gibi çalışan, ulusal boyutta ve farklı bir dernek modeli vardı. Bu düşüncesi belli bir zaman içerisinde Toraks Derneği'ni kuracak ekibi heyecanlandırarak, bir araya getirdi. Derneğin kurulma aşamasında hafta sonları Kliniğimizde ve Hocamızın Çankaya'daki evinde bir araya gelerek, yapılan birçok toplantı neticesinde, yeni Derneğin ilkeleri tespit ediliyordu. Bu toplantılara klinik ekibi olarak katılan bizler, Hocamın çok sevdiği ve misafirlerine ikram ettiği unutulmaz lezzette ayvalar eşliğinde, çok özel bir eğitim alıyorduk. İzmir'den Ülkü Bayındır, Atilla Akkoçlu, E.Sabri Uçan, İstanbul'dan Tuğrul Çavdar, Feyza Erkan, Adana'dan Ali Kocabaş, Gazi Üniversitesi'nden Numan Ekim ve Haluk Türktaş, Kayseri'den Mustafa Özemesi, Samsun'dan Levent Erkan, Gaziantep'ten Erhan İkinci, GATA'dan Hayati Bilgiç bu ekibin önemli isimleriydi. Kliniklerin gençleri olan bizler (Orhan Arseven, Levent Tabak, Arif Çımrın, Şeref Özkara vd.) de, birbirimize giderek yaklaşıyorduk. Bu kardeşlik ideali ile kurulan Toraks Derneği'nin iki dönem başkanlığını yürüten Hocamız, sonra yerini Derneğin bayrağını daha ileri noktalara taşıyacak, gençlere bırakmıştır. Hocamız en son 6 Ekim 2011 tarihinde İstanbul'da yapılan Genişletilmiş Yönetim Kuruluna katılmış ve kısa bir konuşma ile Dernek çalışmalarına veda etmişti.

İnternet devrimi 1990'ların ortalarından itibaren özel ve mesleki yaşamlarımızı etkilemişti. Öncesinde yani 80'li yıllar ve 90'ların ilk yarısında, bu iletişimi haftada en az bir kez Hocamızın evinde akşam ailece toplanarak yapıyorduk. Bizler bir masa etrafında çalışırken (herkesin sorumlu olduğu araştırmalar ayırdı, ama görüşleri ortak olarak tartışıyorduk, yardımlaşıyorduk, makalelerde isimlerimiz yarar sırasına göre diziliyordu. Yani imece olarak çalışıyorduk, Hocamız bu şekilde çalışmanın yararına ve üre-

timi arttırdığına inanıyordu. Herhalde çok kardeşli ve fakir bir ailede büyümek, yeteneği doğrultusunda ilerlerken herkese yardımcı olmak, herkesi eşit ve saygıdeğer bulmak gibi karakterini oluşturan öğeler, çocukluğunda şekillenmişti. Daha sonra uzun süren Deniz subaylığı dönemi de, disiplin ve planlı yaşamayı eklemişti. Hocamızın hayata bakışı ve cumhuriyet ideallerine olan tam inancı, zannediyorum bu zeminde gelişmişti.

Burada aklıma gelen bir ufak anıyı da yazımı bitirirken sizlerle paylaşmak isterim. 1990'ların başında YÖK Başkanı İhsan Doğramacı, Tıp Fakültesi Dekanı (zannediyorum Doğan Taner Hoca) aracılığıyla, yurtdışında eğitim görmüş göğüs uzmanı bir yakınımı, acaba kliniğe alınabilir mi, diye İzzettin Hocaya göndermişti. Aslında efendi ve iyi eğitilmiş bir kişi olan bu meslektaşımız hakkındaki kararı Hocamız bizlere bıraktı. Ben yarın buradan

ayrılacağım, sizler kalacaksınız, kararı siz alın, ekip ruhunuz bozulmasın dedi. Herhalde gelen kişinin kendisinden ziyade, Doğramacı'nın tavassutuyla gelmesi de, kendisini biraz huzursuz etmişti. Neticede ekip olarak bizler de, düşündük taşındık ve bu kişinin daha hayatın başında, kendisi olarak gelip başurması yerine, o zamanın en güçlü kişisini arkasına alıp da gelmesi, bizlerin kararını olumsuz etkiledi. Bizler en başta Hocamız olmak üzere tüm ekip, bulunduğumuz yere hasbelkader, kendi yeteneklerimizle gelen kişilerdik. Hocamız da bunun üzerine, Dekana net olarak bölümün olumsuz kararını bildirdi. Enteresandır Doğramacı, istese belki zorlayabilirdi, zorlamadı, kararımızı kabul etti ve o arkadaş başka bir klinikte çalışmaya başladı, çok da başarılı ve sevilen bir kişi oldu. Bizler, sonra aramızda bu konuyu tartıştığımızda, o kişi direk aracısız olarak bize gelse, onu alabilirdik

diye düşünmüştük. Günümüzde ne yazık ki, bizim üniversitemiz de aralarında olmak üzere bir çok eğitim kurumunda, akademik kurulların artık çalışmadığını, rektörlerin siyasilerin oyuncağı olduğunu, biraz torpil bulan vasıfsız bir çok kişinin üniversite elemanı olduğunu görmek, inanıyorum bizler kadar, Hocamı da yattığı yerde üzüyordur.

Hocam emekli olduğunda da, çok sevdiği mesleğinden ve akademi dünyasından hiç kopmadı. Birkaç yıl özel olarak çalıştı, ama bu esnada hobisi olan tarih alanında birkaç kitap yazdı. Sonra zamanla aktif hasta muayenesini bırakarak, okuma, kitap yazma ve bahçesi ile uğraşmaya devam etti. Araştırmaya olan ilgisini hiç kaybetmedi. Sağlık sorunlarının bu uğraşlarını engellediği ana kadar, okumak, tabiat, dostları ve tabii ki ailesi kendisi için en önemli uğraşlarıydı. Hocam her zaman kalbi-miz ve bilincimizde yaşayacaktır.

